

82/2005 SAYILI TAVSİYE KARARI ¹

“KEİ Üye Ülkelerinde Ombudsmanlık Müessesesi ”

1. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi, demokratik hükümetlere sahip ülkelerde, ombudsmanlık kurumunun, insan haklarını koruma sistemini güçlendiren, yönetimde adaleti sağlayan ve kamu kuruluşlarının kurallara uygun şekilde davranmasını denetleyen etkin bir mekanizma olarak harekete geçmesinin önemini vurgulamaktadır.
2. Asamble, Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesi'nin Ombudsmanlık Kurumuyla ilgili 1615/2003 sayılı Tavsiye Kararı'nda özellikle belirttiği gibi, ulusal ombudsmanlık kurumlarının güçlendirilmesiyle ilgili girişimlerini memnuniyetle karşılamaktadır.
3. KEİPA, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Koruma Konvansiyonu'nda yer alan temel hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi konularına bağlılığını tekrar ifade etmektedir.
4. Asamble, KEİ ülkelerinin büyük bir kısmında ombudsmanlık kurumunun tesis edilmesini memnuniyetle karşılamakta ve tarafsız ombudsmanlık kurumunun ülkelerin şeffaflık ve demokratik hesap verme niteliklerini güçlendirdiğini belirtmektedir. Vatandaşların şikayetlerini bildirmek için güvenerek başvurduğu, bireyler ile yönetim arasında arabuluculuk görevini üstlenen bu kurumlar, gerçekten demokratik bir toplumda iyi yönetim ve hukukun üstünlüğünü sağlamanın temel koşulu olan kamu yönetiminin yasal ve adil davranışını denetlemeye yardımcı olan değerli bir ek unsurdur.
5. Parlamenter Asamble, ombudsmanlık kurumunun, hükümetin yönetme ve yürütme organlarını yasal olarak bağlayan kararlar alma yetkisine sahip olmamasına rağmen, hükümetin bu kararlara olumlu yanıt vermesinin, ombudsmanlık kurumunun inandırıcılığı ve kamuoyundaki itibarı açısından özel bir önem taşıdığını ifade etmektedir. Ombudsmanlık kurumuna ve önerilerine siyasi ve hükümet desteği verilmesi, kurumun etkinliğinin kaçınılmaz ön koşuludur.
6. Asamble, ombudsmanlık kurumlarının meclise ve halka yıllık raporlar yayınlarak hesap vermesinin önemini vurgulamaktadır. Ombudsmanlığın hizmet verdiği

¹ *Raportör:Sn.Alexey Shishkov, Komisyon Başkan Yardımcısı – Rusya*

9 Haziran 2005 tarihli Asamble müzakereleri (bkz. Doc. GA25/LC25/REP/05/tr, Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu Raporu “ KEİ Üye Ülkelerinde Ombudsmanlık Müessesesi” 20 Nisan 2005 tarihinde Sofya'da müzakere edilmiştir. Raportör: Sn.. Mubariz Gurbanli – Azerbaycan)

Metin, Asamble tarafından 9 Haziran 2005 tarihinde, Kiev'de kabul edilmiştir.

vatandaşlar, yönetimdeki aksaklıklar veya insan hakları ihlalleri konularında şikayet etme hakkının, onlara, tarafsız bir soruşturma imkanı sağladığının bilincine varmalıdır. Tarafsızlık ve gerek şikayetçi, gerek şikayet edilen taraflara gösterilen saygı, ombudsmanlığın çalışabilmesi için hayati önem taşıyan prensiplerdir.

7. Asamble, sosyal güvence hakkına sahip tüm bireylerin, iyi yönetim kurallarına uyulmasını talep etme hakkına sahip olduğu inancındadır. Ombudsmanlık kurumu, bu bağlamda, evrensel insan haklarını ve temel özgürlükleri destekleyen demokratik bir toplumda, gerekli bir mekanizmaya dönüşmektedir.

8. Asamble, KEİ üye ülkelerinin Parlamento ve Hükümetlerine aşağıdaki önerileri sunmaktadır:

- i. mevcut olmadığı yerlerde, tercihen anayasada gerekli değişiklikleri yaparak, yasal güvenceye sahip ulusal bir ombudsmanlık kurumu oluşturmak;
- ii. ombudsmanlık kurumunun, kanıtları inceleme, sonuçlara varma, öneri ve raporları hazırlama ve sunma konularında gerçekten bağımsız ve tarafsız olmasını sağlamak;
- iii. ombudsmanlık kurumunu, özellikle spesifik ek alternatif mekanizmaların yokluğunda, insan haklarını ve iyi yönetimi desteklemek için gerekli güç ve yetkilerle donatmak;
- iv. ombudsmanlık kurumlarının vatandaşlardan gelen dilekçelerle ilgili araştırmalar için gerekli tüm bilgilere süratli ve kısıntısız şekilde ulaşabilmelerini sağlamak ;
- v. halkın ombudsmanlık ofisine kolaylıkla ulaşabilmesini ve kurumun faaliyetlerinin, bulgularının, kanaatlerinin, önerilerinin, tavsiyelerinin ve raporlarının yayınlanmasının yaygın ve etkin şekilde gerçekleşmesini sağlamak ;
- vi. halka, önemli olgular ve gelişmeler konusunda bilgi veren basın bültenleri aracılığıyla medya ile düzenli ilişkiler geliştirmek;
- vii. ombudsmanlık kurumlarının başına geçecek kişilerin karakter ve uzmanlık açısından yeterliliğini ve bu kişilerin göreve atanma ve görevden alınma işlemlerinin şeffaflığını sağlamak;
- viii. ombudsmanlık kurumlarının devlet kurumlarıyla ve özellikle yasa uygulama ve yargı kuruluşları ile işbirliği seviyesinin yükseltilmesini desteklemek;
- ix. iyi yönetim ve insan haklarını koruma alanında, Asamble'nin Tavsiye kararlarında, özellikle; Hukukun Üstünlüğünü Arttırmak için KEİPA Üyesi Ülkeler Arasında İşbirliği hakkında 50/2001 Sayılı Tavsiye Kararı ve KEİPA Üye Ülkeleri arasında iyi yönetimin daha etkin hale getirilmesi konusunda işbirliği hakkında 69/2003 Sayılı Tavsiye Kararı'nda belirtilen ek tedbirlerin uygulanmasını sağlamak.
- x. ulusal ombudsmanlık kurumlarının diğer ülkelerdeki kurumlarla işbirliği yapmasına ve uluslararası ombudsmanlık kuruluşlarına aktif olarak katılmasına destek vermek;

9. Assamble, KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi'ni bu tavsiye kararını dikkate almaya davet eder.